

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Davida Hipšra a soudců Tomáše Foltase a Lenky Krupičkové v právní věci žalobce: **J. N.**, zastoupen JUDr. Annou Daňkovou, LL.M., advokátkou se sídlem Vinohradská 17, Praha 2, proti žalovanému: **Úřad průmyslového vlastnictví**, se sídlem Antonína Čermáka 1057/2a, Praha 6, **za účasti** osoby zúčastněné na řízení: **Lesy České Republiky s. p.**, se sídlem Přemyslova 1106/19, Hradec Králové, zastoupena JUDr. Jiřím Štaidlem, advokátem se sídlem Apolinářská 445/6, Praha 2, v řízení o kasačních stížnostech žalovaného a osoby zúčastněné na řízení proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 22. 2. 2023, č. j. 9 A 46/2021-71,

t a k t o :

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 22. 2. 2023, č. j. 9 A 46/2021-71, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

I.

[1] Rozhodnutím ze dne 23. 7. 2020, sp. zn. PUV 2019-36496, žalovaný rozhodl o výmazu užitného vzoru č. 33377 o názvu „*Zařízení ke shromažďování dat o zvěři, přístupu k nim a nakládání s těmito daty*“ z rejstříku užitných vzorů na základě návrhu osoby zúčastněné na řízení s odůvodněním, že žalobce jako majitel užitného vzoru se ve stanovené ani v prodloužené lhůtě k návrhu nevyjádřil a tím byly dány podmínky pro výmaz podle § 18 odst. 4 zákona č. 478/1992 Sb., o užitných vzorech, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o užitných vzorech“).

[2] Rozhodnutím ze dne 11. 2. 2021, č. j. PUV 2019-36496/20076423/2020/ÚPV, předseda Úřadu průmyslového vlastnictví rozhodl o rozkladu žalobce proti prvostupňovému rozhodnutí žalovaného tak, že výrokem I. vyslovil, že podle § 65 odst. 1 zákona č. 527/1990 Sb., o vynálezech a zlepšovacích návrzích, ve znění pozdějších předpisů, s použitím § 21 odst. 2 zákona o užitných vzorech se zmeškání lhůty nepromíjí, a výrokem II. rozklad žalobce zamítl a potvrdil napadené rozhodnutí.

II.

[3] Žalobce podal proti výše uvedenému rozhodnutí žalobu k Městskému soudu v Praze, který rozsudkem ze dne 22. 2. 2023, č. j. 9 A 46/2021-71, napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

[4] Městský soud konstatoval, že žalovaný porušil zásadu rovnosti a princip legitimního očekávání, když žádosti žalobce o prominutí zmeškání lhůty nevyhověl, ačkoli v ní byly uvedeny důvody obdobné jako v žádostech o prominutí zmeškání lhůty podaných v jiných – zápisových, nikoli výmazových – řízeních týkajících se užitných vzorů, v nichž naopak těmto žádostem vyhověl. Městský soud proto napadené rozhodnutí nepovažoval za rozhodnutí vydané v souladu se zásadou rovného zacházení a legitimního očekávání při aplikaci stejné právní normy v rámci rozhodovací správní praxe a jako takové je považoval za nevydané v souladu se zákonem.

III.

[5] Proti tomuto rozsudku podal v zákonné lhůtě kasační stížnost jak žalovaný (dále též „stěžovatel“), tak i osoba zúčastněná na řízení (dále též „stěžovatelka“).

[6] Stěžovatel nesouhlasil se závěrem městského soudu ohledně porušení zásady rovného zacházení a legitimního očekávání, neboť pokud jde o rozhodnutí o žádosti o prominutí zmeškání lhůty, nelze v řízení o návrhu na výmaz užitného vzoru automaticky vycházet z rozhodnutí učiněných v rámci zápisného řízení s ohledem na zcela odlišnou povahu obou řízení. Na zmeškání lhůty k provedení úkonu v řízení o přihlášce a v řízení o návrhu na výmaz užitného vzoru nelze nahlížet stejnou optikou a z toho důvodu pak nelze ani poukazovat na odlišnou rozhodovací praxi a porušení principu legitimního očekávání. Ve zkráceném, přísně koncentrovaném a dvoustranném výmazovém řízení nezbyvá prostor pro doplňování důvodů a dodatečné dodávání důkazů návrhovatelem, čemuž odpovídá i povinnost majitele užitného vzoru vyjádřit se k těmto důvodům ve stanovené lhůtě, v tomto případě do 6. 4. 2020. Tato lhůta byla žalobci jako majiteli užitného vzoru již dvakrát prodloužena. Nejprve do 6. 6. 2020 na základě jeho žádosti ze dne 4. 3. 2020 a poté do 6. 7. 2020 na základě jeho žádosti ze dne 8. 6. 2020. Vzhledem k uvedenému bylo důvodné nahlížet na posouzení důvodů prominutí zmeškání lhůty v rámci správního uvážení stěžovatele přísnější optikou, než je tomu u řízení o přihlášce užitného vzoru, kdy jde fakticky o prominutí zmeškání lhůty pro doplnění formálních nedostatků přihlášky užitného vzoru.

[7] Stěžovatel dále uvedl, že podmínkou prominutí zmeškání lhůty k provedení úkonu je existence závažného důvodu. Existenci takového důvodu se však žalobci nepodařilo

pokračování

prokázat. Žalobce tvrdil, že napadením serverů počítačovými viry u žalobce i jeho zástupce od 1. 6. 2020 do 1. 8. 2020 došlo ke ztrátě dat týkajících se lhůt a byla znemožněna komunikace mezi žalobcem, jeho zástupcem a stěžovatelem. Stěžovateli přitom v uvedené době byla doručena žalobcová žádost o prodloužení lhůty a žalobci bylo doručeno sdělení stěžovatele o prodloužení této lhůty. V daném případě žalobce žádal o prodloužení lhůty k vyjádření celkem dvakrát, poprvé mu byla lhůta prodloužena do 6. 6. 2020. Následně požádal dne 10. 6. 2020 o druhé prodloužení lhůty k vyjádření, ačkoli první prodlouženou lhůtu k vyjádření zmeškal, neboť marně uplynula. Přesto mu byla lhůta prodloužena do 6. 7. 2020 (v zásadě prominuta). Z doručky je patrné, že tato zpráva byla zástupci žalobce doručena do datové schránky fikcí dne 21. 6. 2020, přičemž dne 22. 6. 2020 se oprávněná osoba přihlásila do datové schránky. Tvzení žalobce o napadení viry a ztrátě dat působí nevěrohodně vzhledem k tomu, že k nim mělo dojít v době, kdy probíhala komunikace se stěžovatelem, konkrétně když žalobce prostřednictvím svého zástupce žádal stěžovatele o druhé prodloužení lhůty k vyjádření (10. 6. 2020) a bylo mu doručeno druhé povolení prodloužení lhůty. Za daných okolností proto stěžovatel tvrzené omezení žalobcovy činnosti plynoucí z napadení počítačovými viry nepovažoval za závažný důvod. Žalobcem tvrzené skutečnosti podle stěžovatele svědčí spíše o pochybení zástupce žalobce, které nemůže být důvodem pro prominutí zmeškání lhůty. Pokud jde o žalobcův poukaz na nemožnost komunikace s ohledem na pandemii COVID-19 a nouzový stav s ní spojený, pak žalobce nijak neprokázal, že by v jeho důsledku v daném případě došlo k narušení elektronické komunikace a nemožnosti doručovat datovou schránkou. Naopak ze správního spisu plyne, že žalobce v průběhu nouzového stavu se stěžovatelem komunikoval. Navíc v době, kdy žalobce žádal o prodloužení lhůty k vyjádření a následně se měl vyjádřit k návrhu na výmaz užitného vzoru, nouzový stav (vyhlášený od 12. 3. 2020 do 17. 5. 2020) již neplatil. Jak vyplývá z judikatury, prominout zmeškání lhůty nelze automaticky, žadatel musí naopak tvrdit a osvědčit, že mu bylo provedení zmeškaného úkonu „znemožněno nebo podstatně ztíženo“ v důsledku mimořádného opatření. Žalobce však ohledně důvodů zmeškání lhůty k vyjádření se k návrhu na výmaz užitného vzoru neunesl své důkazní břemeno.

[8] Závěrem stěžovatel poukázal na to, že městský soud se v napadeném rozsudku konkrétním posouzením závažnosti důvodů v posuzovaném případě nezabýval a ani nevzal v úvahu tu skutečnost, že stěžovatel lhůtu k vyjádření ve prospěch majitele užitného vzoru de facto již jednou promínil. Městský soud pouze odkázal na rozhodnutí o prominutí zmeškání lhůty v řízení o zápisu užitného vzoru, z čehož nesprávně dovodil porušení principu legitimního očekávání.

[9] Rovněž stěžovatelka namítala, že městský soud v posuzované věci dospěl k nesprávnému závěru o porušení zásady rovnosti účastníků a legitimního očekávání. V této souvislosti poukázala na to, že žalovaný v napadeném rozhodnutí neshledal, že napadení počítačových systémů, resp. narušení kybernetické bezpečnosti obecně není závažným důvodem. Žalovaný však v rámci posouzení žádosti žalobce dospěl k závěru, že žalobce v žádosti uvedl nepravdivé skutečnosti, když na jednu stranu tvrdil, že jeho server i server jeho zástupce byly (shodně) napadeny od 1. 6. 2020, ale zároveň zaslal žalovanému dne 10. 6. 2020 žádost o prodloužení lhůty. V kontextu těchto okolností, kdy žalobce evidentně měl povědomost o běžící lhůtě k vyjádření v době, kdy podle jeho tvrzení měl jeho server být napaden a v důsledku toho ztracena evidence lhůt, je nutno uvedený důvod vyhodnotit

jako nepravdivý, a tedy nepřijatelný pro vyhovění žádosti. Není porušením pravidla rovného přístupu a zásady legitimního očekávání, když žalovaný vyhověl žádosti, která sama nevyvolává pochybnosti o pravdivosti v ní uvedených tvrzení, a oproti tomu nevyhoví jiné žádosti, která sice obsahuje důvody obdobné, avšak je z ní jednoznačně patrný vnitřní rozpor mezi jednotlivými tvrzeními.

[10] K žalobcem uvedenému důvodu zmeškání lhůty spočívajícím v komplikacích spojených s pandemií COVID-19 stěžovatelka uvedla, že žalobci běžela prodloužená lhůta k vyjádření ještě sedm týdnů po skončení nouzového stavu, kdy uložená omezení byla, pokud jde o volný pohyb a shromažďování osob, minimální. Epidemiologická situace a s ní související omezení v době zmeškání lhůty a v týdnech předcházejících jejímu uplynutí v žádném směru nebránily osobnímu setkání v počtu dvou osob (žalobce a jeho právního zástupce). Navíc žalobce ani nenamítal, že by v rozhodné době on nebo jeho zástupce trpěl onemocněním COVID-19. Dále poukázala na to, že žalobce a jeho právní zástupce se po doručení rozhodnutí o výmazu užitného vzoru byli během několika dnů schopni se sejít či jiným způsobem komunikace si předat informace podstatné k přípravě vyjádření k návrhu na výmaz užitného vzoru a vyjádření žalovanému doručit, a to za epidemiologické situace stejné, jaká byla v týdnech předcházejících zmeškání lhůty.

[11] Stěžovatelka nesouhlasila dále s právním názorem městského soudu, že není dán důvod, aby žalovaný posuzoval odlišně závažnost důvodů vedoucích ke zmeškání lhůty v zápisovém a výmazovém řízení. Výmazové řízení je ve své podstatě řízením sporným, jehož účastníkem není jen přihlašovatel užitného vzoru jako v řízení zápisovém, ale též osoba podávající návrh na výmaz užitného vzoru. Stěžovatelka je proto přesvědčena, že zápisové a výmazové řízení jsou svojí povahou řízení odlišná a nelze na ně pohlížet tak, že se jedná v nich o rozhodování skutkově shodných nebo podobných věcí. Vzhledem k tomuto závěru pak není v rozporu s principem rovnosti, pokud žalovaný aplikuje rozdílnou správní praxi při rozhodování v těchto řízeních, a to včetně rozhodování o jednotlivých procesních právech účastníků, jakým je například podání žádosti o prominutí zmeškání lhůty. Prominutí či neprominutí zmeškání lhůty udělené k určitému úkonu v řízení zápisovém se dotkne pouze přihlašovatele, který žádá o zápis užitného vzoru. V řízení výmazovém má takové rozhodnutí však význam jak pro vlastníka užitného vzoru, tak také pro navrhovatele, který požaduje výmaz užitného vzoru. Podle stěžovatelky by naopak bylo porušením zásady rovnosti stran, pokud by žalovaný žalobci zmeškání lhůty prominul, když nejen, že závažné důvody objektivní povahy nedoložil, ale ani nebyl schopen existenci a trvání těchto důvodů v žádosti věrohodně a vnitřně konzistentně popsat.

[12] K tvrzení městského soudu, že z předložených 43 rozhodnutí o prominutí zmeškání lhůty plyne, že žalovaný žádostem vyhověl bez správního uvážení a bez splnění podmínek stanovených v § 65 zákona č. 527/1990 Sb., stěžovatelka uvedla, že pokud skutečně žalovaný takto postupoval, jednalo se o nezákonnou správní praxi, která nemohla založit legitimní očekávání žalobce.

[13] Z uvedených důvodů stěžovatelé navrhli, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek městského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

IV.

pokračování

[14] Žalobce ve vyjádření ke kasačním stížnostem uvedl, že se ztotožňuje se závěry městského soudu, který ve správní praxi žalovaného spatřuje disproporci v posuzování závažnosti důvodů spočívajících v obdobných objektivních okolnostech tvrzených žalobcem a ostatními žadateli. Městský soud správně uvedl, že pokud si žalovaný v uvedených rozhodnutích tyto důvody vymezil a jako takové je automaticky považoval za uznatelné, pak nelze než dospět k závěru, že stejný postup neaplikoval v hodnocení závažnosti důvodů žalobce, nadto v situaci, kdy odlišný přístup v posuzování závažnosti důvodů k prominutí zmeškání úkonu v daném případě vyvolává ztrátu a zánik práva oproti stavu, kdy je takové právo teprve předmětem zápisového řízení. Žalobce nespороval, že řízení o návrhu na výmaz a řízení o zápisu jsou řízení odlišná, nicméně trval na tom, že závažnost důvodů by měla být v obou druhích řízení posuzována stejně. Žalobce dále uvedl, že všechny skutečnosti, které vedly ke zmeškání lhůty, vylíčil pravdivě a že důvody, které jej vedly k podání žádosti o prominutí zmeškání lhůty, rovněž doložil. Skutečnost, že jeho právní zástupce vedl v patrnosti běh lhůty k vyjádření před 10. 6. 2020 a řádně o její prodloužení zažádal, není důkazem toho, že servery napadeny nebyly a fungovaly bez závad. Žalobce navíc neuváděl přesné datum, odkdy servery nebyly plně funkční, když toto přirozeně nezjistil hned. I v době, kdy servery nebyly plně funkční, mohl zástupce žalobce zaslat žádost o prodloužení lhůty. Napadení serverů a omezení jejich funkcí není obvykle pro uživatele zřejmé, a to i po dobu několika měsíců. Uvedený důvod zmeškání lhůty spočívající v komplikacích spojených s pandemií COVID-19 patří mezi důvody, kdy žalovaný rozhodoval automaticky a bez dalšího. V jiných obdobných případech nebylo tedy nutno uvádět, ani dokazovat, proč daný úkon nebyl proveden v době pandemie. Období pandemie přitom nijak nelze omezovat pouze na vyhlášený nouzový stav, když je obecně známo, že stav ohrožení zdraví trval i dlouho mimo toto období a zejména provoz veškerých služeb tak byl výrazně omezen. Žalobce nesouhlasil ani se závěrem stěžovatelky, že prominutí zmeškání lhůty je v tomto případě porušením rovnosti stran a znevýhodněním stěžovatelky coby navrhovatele. Žalobce k tomu uvedl, že podmínky k prominutí zmeškání lhůty byly zcela splněny a správní orgán v obdobných případech zmeškání promínil. Žalobce proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnosti jako nedůvodné zamítl.

V.

[15] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[16] Kasační stížnost je důvodná.

[17] Z obsahu správního spisu vyplývá, že dne 21. 1. 2020 podala stěžovatelka návrh na výmaz užitného vzoru č. 33377, jehož majitelem byl žalobce. Prvostupňový orgán dne 5. 2. 2020 odeslal žalobci jako majiteli užitného vzoru zprávu, jejíž přílohou byla kopie návrhu na výmaz předmětného užitného vzoru spolu s namítanými dokumenty. Touto zprávou, která mu byla doručena dne 7. 2. 2020, byl žalobce vyzván k vyjádření se k návrhu na výmaz a k tomuto vyjádření mu byla stanovena lhůta do 6. 4. 2020. Žalobce byl současně řádně poučen, že nevyjádří-li se ve stanovené lhůtě k návrhu na výmaz, prvostupňový orgán v souladu s § 18 odst. 4 zákona o užitných vzorech vymaže užitný vzor z rejstříku užitných

vzorů. Lhůta k vyjádření byla na základě žádosti žalobce dvakrát prodloužena, a to do 6. 7. 2020. Vzhledem k tomu, že ani po uplynutí této opakovaně prodloužené lhůty se žalobce nevyjádřil, rozhodl žalovaný dne 23. 7. 2020 o výmazu užitého vzoru z rejstříku užitečných vzorů. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce dne 7. 8. 2020 rozklad a ve stejný den i žádost o prominutí zmeškání lhůty k vyjádření. Žádost byla odůvodněna tím, že nemožnost vyjádřit se k namítaným skutečnostem způsobila pandemie COVID-19 a následné napadení serverů virovou infekcí u žalobce i jeho zástupce ve druhém a třetím čtvrtletí roku 2020 (podle žalobce patrně od 1. 6. 2020 do 1. 8. 2020) a ztráta dat týkajících se lhůt znemožnila zástupci získání potřebných instrukcí a vyjádření k návrhu na výmaz od žalobce. Podle žádosti se žalobce a jeho zástupce o zmeškaném úkonu dozvěděli až 28. 7. 2020, resp. 1. 8. 2020, tj. doručením prvostupňového rozhodnutí, a že bezprostředně poté žalobce odstranil virovou infekci ze svého počítačového systému instalací nového antivirového programu, čímž pominula překážka, která bránila sledování lhůt a provedení úkonu. Žádost o prominutí zmeškání lhůty prvostupňový orgán obdržel dne 7. 8. 2020 spolu s vyjádřením žalobce k návrhu na výmaz.

[18] Stěžovatel zmeškání lhůty žalobci neprominul, přičemž konstatoval, že žádný z důvodů, tj. napadení serverů virovou infekcí u žalobce i jeho zástupce a také tvrzená ztráta dat týkajících se lhůt, nebylo možno shledat za závažný akceptovatelný důvod ve smyslu ustanovení pro uplatnění prominutí zmeškání lhůty. K tomuto závěru stěžovatel dospěl na základě zjištění ze správního spisu, že prvostupňový orgán dne 10. 6. 2020 přijal žádost žalobce o druhé prodloužení lhůty datovanou dne 8. 6. 2020, tj. již v době tvrzeného napadení serveru žalobce a také jeho zástupce virovou infekcí. Stěžovatel tedy dospěl k závěru, že nečinnost žalobce, resp. jeho zástupce, spočívala toliko v nepředložení nutného vyjádření k návrhu na výmaz, nikoliv v neschopnosti komunikace se správním orgánem z důvodu virových infekcí. Pokud jde o problémy spojené s pandemií COVID-19, stěžovatel poukázal na stanovisko ministerstva vnitra k posuzování běhu lhůt v době trvání nouzového stavu vyhlášeného usnesením vlády č. 194, podle něhož volnější posuzování jejich běhu se neuplatní u lhůt propadného charakteru nebo lhůt, s jejichž uplynutím zákon spojuje určitý následek, zde konkrétně výmaz užitého vzoru.

[19] Nejvyšší správní soud souhlasí se stěžovateli, že důvodem pro nevyhovění žádosti o prominutí zmeškání lhůty v případě žalobce nebyla skutečnost, že by stěžovatel dospěl k závěru, že napadení počítačových systémů, resp. narušení kybernetické bezpečnosti, či pandemie COVID-19, nejsou závažnými důvody. Důvodem negativního rozhodnutí stěžovatele byla především skutečnost, že byť žalobce tvrdil důvody zmeškání, tyto důvody nijak nedoložil, a některé z nich svým postupem v řízení dokonce zpochybnil. Kasační soud se proto neztotožňuje s městským soudem v jeho závěru o existenci určité disproporce v posuzování závažnosti důvodů zmeškání lhůty spočívajících v obdobných objektivních okolnostech. Nelze srovnávat případy, kdy správní orgán vyhověl žádosti, která sama nevyvolává pochybnosti o pravdivosti v ní uvedených tvrzení, s případem, kdy nevyhověl jiné žádosti, která sice obsahuje důvody obdobné, avšak je z ní patrný vnitřní rozpor mezi jednotlivými tvrzeními. Žádost o prominutí zmeškání lhůty musí být opřena pouze o závažný důvod zmeškání, za který lze považovat překážku objektivní povahy nezávislou na vůli žadatele. Posouzení takových důvodů je na správním uvážení příslušného správního orgánu, přičemž vzhledem k předvídatelnosti výmazu užitého vzoru, která ze zákona vyplývá, lze prominout zmeškání lhůty pro vyjádření se k návrhu na výmaz užitého vzoru

pokračování

pouze za výjimečných okolností. S ohledem na konkrétní skutkové okolnosti nyní posuzovaného případu proto nelze stěžovateli vytýkat, že se zabýval tím, zda žalobcem tvrzené závažné důvody zmeškání lhůty objektivně existují. Je naopak zcela žádoucí, aby správní orgán požadoval doložení závažných důvodů zmeškání lhůty a nespolehal pouze na tvrzení žadatele, která navíc v případě žalobce byla sporná.

[20] Pro úplnost Nejvyšší správní soud dodává, že nelze bez dalšího srovnávat řízení o zápisu užitného vzoru, kdy se zkoumají pouze formální náležitosti přihlášky, a řízení o jeho výmazu, kdy teprve probíhá věcný průzkum novosti a překročení rámce pouhé odborné dovednosti. Jak správně uvedli stěžovatelé, jedná se o povahově odlišná řízení, přičemž na rozdíl od řízení o přihlášce užitného vzoru je řízení o jeho výmazu řízením sporným, kde proti sobě stojí navrhovatel a majitel užitného vzoru, a platí v něm přísná koncentrační zásada. Nelze proto nahlížet stejnou optikou na posuzování závažných důvodů zmeškání lhůty v takto odlišných řízeních a z toho dovozovat odlišnou rozhodovací praxi a porušení zásady rovnosti a legitimního očekávání.

[21] Nejvyšší správní soud s ohledem na výše uvedené napadený rozsudek městského soudu podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Městský soud je v dalším řízení vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem v tomto rozsudku (§ 110 odst. 4 s. ř. s.).

[22] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne městský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 10. dubna 2024

David Hipšr
předseda senátu